

İtalyan Ekonomisi 2006 yılını nasıl geçirdi?

Ülkenin 2006 yılında büyüme oranı Euro Bölgesindeki diğer ülkelerin gerisinde kaldı

→ **Hazırlayan: Bahar Dilşa KAVALA**
DEİK İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

İtalyan ekonomisinin büyümesinin temelinde yatan ihracatı, zayıf teknolojik içerik ve İtalya'nın güçlü olduğu mobilya, tekstil ve ayakkabı gibi sektörlerde gelişmekte olan ülkelerle rekabete bağlı olarak zarar görmüştür. İtalyan ekonomisi 2004 yılında yüzde 1,1 gibi oldukça düşük bir reel büyüme oranı sergilerken 2005 yılında ise neredeyse hiç büyüme gerçekleştirmemiştir. Ardından büyük ölçüde iç talebin katkısı ve 2005 yılına nazaran şirket sermaye harcamalarındaki gelişme sayesinde Euro bölgesinde iyileşme kaydeden ülkeler arasında yer almıştır. 2006 yılında esas olarak ihracattan, kolay kredi koşullarından ve istihdamdaki reforma dayalı büyümeden kaynak-

lanan görece bir iyileşme göstermiş olmakla birlikte bu iyileşme Euro bölgesindeki diğer ülkelere nazaran daha düşük bir hızda gerçekleşmiştir. Kaydedilen gelişmelere rağmen geçmiş yıllarda İtalya'nın büyümesini engelleyen tüm yapısal sıkıntıların ortadan kalktığını söylemek mümkün değildir.

ISTAT (İtalya İstatistik Kurumu) verilerine göre 2006 yılının ilk yarısında GSYİH, 2005 yılına kıyasla yıllığa çevrilmiş rakamlarla yüzde 2,2 oranında artış göstermiş olmakla birlikte son beş yılda olduğu gibi 2006 yılında da büyüme oranı Euro bölgesinde yer alan diğer ülkelerin gerisinde kalmıştır. GSYİH'daki söz konusu artışı esas itibariyle ulusal talep ve daha az oranda olmak üzere ihracat tetiklemiştir.

GSYİH'nin büyüme hızındaki artışa rağmen brüt işletme kârları, 2006 yılında daralma göstermiş olup bu eğilim halen devam etmektedir. Brüt işletme kârlarında en güçlü artış, konut fiyat artışlarındaki yavaşlamaya rağmen inşaat sektöründe yaşanmıştır. 2006 yılının ilk yarısında hizmetler sektöründeki brüt işletme kârlarında, toplam üretimin büyümesinden kaynaklanan yüzde 2,4'lük önemli bir artış yaşanmıştır. İnşaat sektöründe ise miktarlarda hafif bir artış yaşanmakla birlikte asıl brüt işletme kârlılığı, mark-up'lardan kaynaklanmıştır.

Makine, ekipman ve ulaşım ekipmanı alanındaki yatırım, yıllık yüzde 4,8'lik büyüme ile 2006 yılının ilk altı ayında hız kazanmış, bu durum başta dış talep olmak üzere talepte yaşanan hareketlilik ile endüstriyel güvendeki dikkate değer iyileşmeden kaynaklanmaktadır. 2006 yılının ilk yarısında inşaat yatırımları 2005 yılının son altı ayı ile yaklaşık aynı hızda artmıştır.

2006'nın ilk yarısında 2005 yılının ilk yarısına kıyasla İtalya'nın ihracatı yüzde 10,6 artmıştır.

AB DÜZEYİNDE DESTEKLER

AB fonlarından yararlanabilmek için yatırımcılar ilgili bölgesel, ulusal ve AB kurumlarına başvurabilirler. Ulusal teşvik programları ise doğrudan Sanayi Bakanlığı, Mediocredito Centrale (kredi kuruluşu), Sviluppo Italia (İtalya'nın şirket kuruluşu ve iç yatırım geliştirme konularında faaliyet gösteren ulusal kuruluşu) ile Eğitim ve Üniversite Araştırma Bakanlığı gibi kurum ve kuruluşlardan temin edilmektedir. 7. Çerçeve Programı (http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html) Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu Yenilikçi Eylemler (Objektif Bir ve İki bölgelerinde yerleşik şirketler) E-İçerik Programı: Avrupa sayısal içeriğinin üretilmesini, kullanımını ve yaygınlaştırılmasını desteklemek amacıyla oluşturulmuş program (http://europa.eu.int/ISPO/promotion/econtent/i_Welcome.html)

İTALYA'NIN İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER

İtalya'nın temel Avrupalı ortakları ve Asya ülkelerinin talepleri, bu ihracat artışının temelinde yer almaktadır. İhracatta kaydedilen bu önemli artış, ihracat hacminde yaşanan yüzde 3,6 oranındaki görece düşük artıştan ziyade ihracat fiyatlarındaki yüzde 6,8'lik artıştan kaynaklanmaktadır. İthalat ise ihracattan daha hızlı bir artış göstermiş, bunun sonucunda 2006 yılının ilk yarısında İtalya'nın dış ticaret açığı 2005 yılının ilk yarısına göre 7,5 milyar Euro değerinde artmıştır. OPEC üyeleri, Doğu Asya, Almanya, Rusya ve Çin'den yapılan ithalat, dış ticaret açığında önemli bir rol oynamıştır.

2006 yılının ilk yarısına ilişkin verilere göre İtalya'nın en fazla ithalat yaptığı ilk sekiz ülke sırasıyla Fransa, Hollanda, Çin, İspanya, Belçika, Rusya ve ABD olup 172,7 milyar Euro tutarındaki toplam ithalatında AB ülkeleri 94,9 milyar Euro'luk bir paya sahiptir. Yine aynı dönem verilerine göre İtalya'nın en fazla ihracat yaptığı ilk sekiz ülke sırasıyla Almanya, Fransa, ABD, İspanya, Rusya, İsviçre, Belçika ve Hollanda olup 158,4 milyar Euro tutarındaki toplam ithalatında AB ülkeleri 92,4 milyar Euro'luk bir paya sahiptir. Makine ve mekanik cihazlar, ulaşım araçları, metaller ve metal eşya, kimya, yapay ve sentetik lifler ile elektrikli ve optik makine ve aletler 2006 yılındaki başlıca ihracat kalemleri olurken, mineraller, ulaşım araçları, kimya, yapay ve sentetik lifler, metaller ve mekanik cihazlar ile elektrikli ve optik makine ve aletler başlıca ithalat kalemleri olmuştur.

2006 yılının ilk sekiz ayında İtalya'nın cari işlemler açığı 2005 yılının aynı dönemine kıyasla 14,3 milyar Euro'dan 20,5 milyar Euro'ya yükselmiştir. Bu durum ticaret dengesindeki bozulmayı yansıtmaktadır. İtalya'nın dış ticaret açığının artması ise petrol fiyatlarındaki artışa bağlıdır. Enerji sektöründeki dış ticaret açığı 2006 yılının ilk yarısında 8,8 milyar Euro'dan 27,2 milyar Euro'ya yükselmiş olup bu oran 2005 yılının ilk yarısına na-

zaran yüzde 49,7'lik bir artışa karşılık gelmektedir. Enerji açığındaki bu artış tek başına İtalya'nın dış ticaret açığındaki artışı açıklamaktadır. Bu artışa katkıda bulunan başlıca ülkeler arasında ise OPEC üyeleri ile Rusya gelmektedir.

ŞİRKET KURULUŞU

İtalya'da iş kurmak isteyen yabancı yatırımcılar bir temsilcilik bürosu ya da şube açabilir ya da bir şirket kurabilirler. Limited şirket kuruluşu için gerekli asgari sermaye miktarı 10.000 Euro'dur. Anonim Şirket kuruluşu için gerekli asgari özsermaye miktarı 120.000 Euro'dur.

İŞGÜCÜ PİYASASI

276/2003 sayılı kararname ile istihdam kurallarında işgücü piyasasında esnekliği artıracak önemli değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Şirketlerin sınırlı dönemler için özel büyüme trendlerini sürdürmelerini ve hasılatın azaldığı dönemlerde işgücü maliyetlerini önemli ölçüde düşürmelerini sağlayan İş Paylaşımı, Aralıklı Çalışma, İş Tedariki, Gönüllü Çalışma, Part-Time Çalışma, Çıraklık ve Giriş Kontratı gibi yeni sözleşme türleri yaratılmıştır. Bağımsız müteahhitler için yalnızca belirli bir projenin uygulanmasıyla ilgili olarak gerekli olduğunda işe yerleştirme imkanı tanıyan yeni bir rejim benimsenmiştir.

VERGİLER

2003 yılında Parlamento tarafından vergi sisteminde geniş çaplı bir reformun uygulamaya konulması için hükümete yetki verilmiştir (7 Nisan 2003 tarih ve 80 sayılı Kanun). Yerli ve yabancı yatırımlar için elverişli bir vergi ortamı sağlayan bu reforma göre kurumsal ve bireysel vergilerdeki değişiklikler şöyledir:

Kurumsal Vergiler:

- Kurumsal vergide düz oranlı vergi oranının yüzde 33'e kadar düşürülmesi,
- İtalyan ve yabancı şirketlerdeki sınırlı iştiraklerin satışından elde edilen sermaye kazançlarına muafiyet,
- Temettü vergi indirimi gibi şirket kazançlarının dağıtımı üzerindeki tüm isnat sisteminin kaldırılması ve temettü dağıtımlarında yüzde 95 muafiyet,
- Aynı gruba dahil olan İtalyan ya da yabancı şirketlerin vergi matrahlarının İtalyan ana kuruluşlarının seviyesinde konsolide edilmesine yönelik bir grup vergi rejiminin tesisi,
- "Örtülü sermaye kuralı"nın getirilmesi,
- Başlangıçta işgücü maliyetlerinin vergi matrahından çıkarılmasıyla birlikte işletme faaliyetleri üzerinden bölgesel vergilerin aşamalı olarak kaldırılması.

Bireysel Vergiler:

- 26,000 bin Euro'ya kadar olan gelirler için yüzde 23 vergi oranı,
- 26,000-33,500 Euro arası gelirler için yüzde 33 vergi oranı,
- 33,500 Euro üzeri gelirler için yüzde 39 vergi oranı,
- Gelirin 100 bin Euro üzerindeki kısmı için yüzde dört dayanışma vergisi uygulanacaktır.

ANAHTAR SEKTÖRLER

Uzay ve Havacılık: Helikopter üretiminde Avrupa'da lider. Yıllık ciro on milyar Euro.

Otomotiv Yan Sanayii: 190 bin çalışan ile istihdam açısından Avrupa'nın üçüncü büyük sektörü.

Kabul edilen üretim maliyetlerine katkı şeklinde sunulan destek miktarı: Objektif Bir alanında yer alan KOBİ'ler için yüzde 45'e kadar, büyük şirketler için yüzde 35'e kadar destek. Objektif İki alanında yer alan KOBİ'ler için yüzde 15'e kadar, büyük şirketler için yüzde sekize kadar destek. Endüstriyel araştırma maliyetlerinin yüzde 50'sine, rekabet öncesi geliştirme faaliyetleri için yüzde 25'e kadar destek.

Kimyasal Maddeler: Uluslararası pazarda üçüncü büyük kimyasal üreticisi ve Avrupa'nın kimyasal madde üretiminin yüzde 12,4'ünü karşılıyor.

Yiyecek ve İçecek: İçecek ve yiyecek üretiminde Avrupa'da ilk dörte ülke arasında. 2002 yılında 14,6 milyar Euro tutarında ihracat, 16,6 milyar Euro tutarında ithalat.

Bilişim Teknolojileri: Avrupa'nın dörddüncü büyük pazarı. 2006 yılında yüzde dört civarında büyüme bekleniyor. İnternet kullanıcıları sayısı açısından Avrupa üçüncüsü.

Yaşam Bilimleri: Dünyanın lider pazarlarından biri. İş hacmi ve istihdam açısından Avrupa'nın üçüncü büyük pazarı. AR-GE harcamalarında Avrupa dördüncüsü Patent tescillerinde Avrupa dördüncüsü. Kişi başına 300 Euro'luk harcama ile yıllık 18 milyar Euro değerinde farmasötik pazarı.

Lojistik: Diğer Akdeniz ülkeleriyle fazla sayıda liman ve bağlantılar 7.400 km'ye dağılmış 148 liman. Yıllık tahmini 120 milyar Euro'luk ciro

Nano-teknoloji: Özel sektörde ve kamuda önemli miktarda nanoteknoloji yatırımı. İtalyan sanayi bölgelerinden tarıma dayalı sanayiler, plastik ve kauçuk, mekanik, deri ve ayakkabı, ev eşyaları ve tekstil gibi alanlarda nanoteknoloji uygulamalarına yoğun bir talep bulunmaktadır.

Turizm: GSYİH'nin yüzde 5,4'üne karşılık gelen 70 milyar Euro civarında yıllık gelir. 33 bin üzerinde otel, 400 bin kişilik istihdam ve 2004 yılında 37 milyonun üzerinde gelen turist sayısıyla, dünyanın en fazla turist çeken beş ülkesinden biri.